

RIKSDAGENS SVAR 185/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om skyldighet att medge insyn i och lämna uppgifter om vissa företags ekonomiska verksamhet

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om skyldighet att medge insyn i och lämna uppgifter om vissa företags ekonomiska verksamhet (RP 215/2002 rd).

Beredning i utskott

Ekonomiutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (EkUB 23/2002 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om skyldighet att medge insyn i och lämna uppgifter om vissa företags ekonomiska verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde och syfte

Denna lag gäller insynen i de finansiella förbindelserna mellan finländska offentliga samfund och vissa företag samt statens skyldighet att lämna uppgifter till Europeiska gemenskapernas kommission.

Lagens syfte är att säkerställa kommissionens möjligheter att övervaka efterlevnaden av gemenskapens regler om konkurrens och statligt stöd i den mening som avses i kommissionens direktiv 80/723/EEG om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstater och offentliga företag samt i vissa företags ekonomiska verksamhet, nedan direktivet om insyn, sådant det lyder ändrat genom direktiv 85/413/EEG, 93/84/EEG och 2000/52/EG.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *offentligt samfund* staten, kommuner, samkommuner, evangelisk-lutherska kyrkan och ortodoxa kyrkosamfundet och deras församlingar samt Folkpensionsanstalten och Finlands Bank,

2) *företag* varje enhet som utövar ekonomisk verksamhet oavsett enhetens juridiska form,

3) *offentligt företag* alla företag över vilka offentliga samfund direkt eller indirekt utövar ett dominerande inflytande till följd av ägarskap, finansiell medverkan eller de regler som gäller för företaget; offentliga samfund anses utöva dominerande inflytande över ett företag om de direkt eller indirekt

— äger majoriteten av företagets aktiekapital eller tecknade kapital av annat slag,

— kontrollerar majoriteten av röstetalet för företagets samtliga aktier eller andelar, eller

— har rätt att utse fler än hälften av medlemmarna i företagets administrativa eller verkställande ledning eller i dess övervakningsorgan,

4) *offentligt industriföretag* samtliga offentliga företag inom tillverkningsindustrin vilka enligt Statistikcentralens näringsgrensindelning hör till kategori D dvs. tillverkning,

5) *företag som är skyldigt att ha separat redovisning* samtliga företag som har beviljats särskilda eller exklusiva rättigheter av ett offentligt samfund enligt artikel 86.1 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen eller som anförtrots att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse enligt artikel 86.2 i det nämnda fördraget, och som dessutom bedriver olika verksamheter; i fråga om tjänster av allmänt ekonomiskt intresse förutsätts utöver det som föreskrivs ovan i denna punkt att företagen för tjänsterna eller verksamheterna får offentlig finansiering i någon form.

I 1 mom. 5 punkten avses med

a) *olika verksamheter* å ena sidan alla varor eller tjänster, för vilka ett företag har beviljats särskilda eller exklusiva rättigheter, eller alla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse som ett företag har anförtrots att tillhandahålla, och å andra sidan varje annan enskild vara eller tjänst som ingår i företagets verksamhet,

b) *exklusiva rättigheter* rättigheter som ett offentligt samfund beviljar ett företag genom lag, förordning eller förvaltningsbeslut och som ger detta företag ensamrätt att tillhandahålla en tjänst eller bedriva en verksamhet inom ett bestämt geografiskt område,

c) *särskilda rättigheter* rättigheter som ett offentligt samfund beviljar ett begränsat antal företag genom lag, förordning eller förvaltningsbeslut och som, inom ett bestämt geografiskt område,

— på annat sätt än utifrån objektiva, proportionerliga och icke-diskriminerande kriterier begränsar antalet företag som har tillstånd att tillhandahålla en viss tjänst eller bedriva en viss verksamhet till två eller flera, eller

— ger flera konkurrerande företag, på annat sätt än enligt dessa kriterier, tillstånd att tillhandahålla en viss tjänst eller utföra en viss verksamhet, eller

— ger ett eller flera företag, på annat sätt än enligt dessa kriterier, fördelar som i väsentlig grad påverkar andra företags möjligheter att tillhandahålla samma tjänst eller bedriva samma verksamhet inom samma geografiska område på i allt väsentligt likvärdiga villkor, samt

d) *tjänster av allmänt ekonomiskt intresse* tjänster som avses i artiklarna 16 och 86 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, och som utförs på affärsmässiga grunder men som bedöms ligga i allmänhetens intresse enligt särskilda kriterier och som därför omfattas av särskilda förpliktelser från offentliga samfunds sida.

3 §

Skyldighet att medge insyn och lämna uppgifter

Skyldigheten att medge insyn i och lämna uppgifter om offentliga företag omfattar

1) allmänna medel som offentliga samfund direkt tillfört offentliga företag,

2) allmänna medel som offentliga samfund genom företag eller finansiella institut tillfört offentliga företag som avses i 1 punkten, samt

3) den faktiska användningen av de allmänna medel som avses i 1 och 2 punkten.

Skyldigheten att medge insyn i och lämna uppgifter om företag som är skyldiga att ha separat redovisning omfattar

1) uppgifter om kostnader och intäkter som härrör från de olika verksamheterna, samt

2) detaljerade uppgifter om de metoder som tillämpats på konteringen och fördelningen av kostnaderna och intäkterna.

4 §

Begränsning av tillämpningsområdet

Denna lag skall inte tillämpas på sådana finansiella förbindelser som avses i 3 § 1 mom. mellan offentliga samfund och

1) ett offentligt företag vad beträffar verksamheter utan nämnvärd inverkan på handeln mellan Europeiska gemenskapens medlemsstater,

2) Finlands Bank,

3) ett offentligt kreditinstitut, när det gäller offentliga samfunds insättningar av allmänna medel på normala affärsmässiga villkor, eller

4) offentliga företag vars omsättning under vardera av de två sista räkenskapsperioderna före det år under vilket de i 3 § 1 mom. nämnda medlen har tillförts eller använts har understigit 40 miljoner euro; för offentliga kreditinstitut skall dock motsvarande tröskelvärde vara en balansomslutning på 800 miljoner euro.

Den skyldighet att ha separat redovisning som avses i 3 § 2 mom. tillämpas inte på verksamheter som omfattas av någon annan nationell bestämmelse om separat redovisning som utfärdats på basis av Europeiska gemenskapens lagstiftning eller bestämmelser om separat redovisning i en av Europeiska gemenskapen beslutad förordning.

Den skyldighet att ha separat redovisning som avses i 3 § 2 mom. tillämpas inte heller på

1) företag vad beträffar tjänster som inte kan påverka handeln mellan Europeiska gemenskapens medlemsstater i nämnvärd omfattning,

2) företag, vars omsättning under vardera av de två sista räkenskapsperioderna före det år under vilket det åtnjuter en särskild eller exklusiv rättighet som beviljats av ett offentligt samfund enligt artikel 86.1 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, eller under vilket det anförtratts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse enligt artikel 86.2 i det nämnda fördraget understiger 40 miljoner euro; för offentliga kreditinstitut skall dock motsvarande tröskelvärde vara en balansomslutning på 800 miljoner euro, eller

3) företag som enligt ett öppet, genomblickbart och icke-diskriminerande förfarande anförtratts att tillhandahålla en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse enligt artikel 86.2 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, om den offentliga finansieringen oavsett dess form har fastställts för en viss tidsperiod.

5 §

Skyldighet att medge insyn i fråga om offentliga företag

Skyldigheten enligt 3 § 1 mom. att lämna uppgifter om finansiella förbindelser mellan offentliga samfund och offentliga företag gäller särskilt uppgifter om följande omständigheter:

1) täckande av driftunderskott,

2) tillskott av kapital,

3) understöd som inte behöver återbetalas samt lån på särskilt förmånliga villkor,

4) beviljande av ekonomiska fördelar genom avkall på vinst eller fordringar,

5) avkall på normal avkastning på utnyttjade allmänna medel, samt

6) ersättning för ekonomiska ålägganden från offentliga samfund.

Om omsättningen för ett offentligt industriföretag som avses i 2 § 1 mom. 4 punkten för den senast avslutade räkenskapsperioden har överskridit 250 miljoner euro, gäller i fråga om de uppgifter som omfattas av skyldigheten att medge insyn vad som bestäms i 1993 års ändring av direktivet om insyn.

6 §

Skyldighet att ha separat redovisning

För att säkerställa fullgörandet av den skyldighet att lämna uppgifter som avses i 3 § 2 mom. skall ett företag som är skyldigt att ha separat redovisning särredovisa var och en av sina verksamheter så att de

1) verksamhetsvis korrekt konterar eller fördelar inkomsterna och utgifterna på grundval av konsekvent tillämpade och sakligt motiverade principer för kostnadsredovisning, samt

2) som tilläggsuppgift ger en klar beskrivning av de ovan nämnda principerna för kostnadsredovisning.

Intäkterna från och kostnaderna för de verksamheter som särredovisas enligt denna lag skall presenteras i form av en resultaträkning som upprättas för varje räkenskapsperiod och som skall kunna härledas från bokföringen hos det företag som är skyldigt att ha separat redovisning. Vid upprättandet av resultaträkning iaktas i tillämpliga delar de redovisningsbestämmelser som tillämpas av företag som är skyldiga att ha separat redovisning.

I fråga om de särredovisade verksamheterna är resultaträkningarna och tilläggsuppgifterna offentliga och de skall presenteras som en not till företagets bokslut.

Genom förordning av statsrådet kan föreskrivas särskilt om det närmare innehållet i resultaträkningen för de särredovisade verksamheterna och tilläggsuppgifterna samt om offentliggörandet av dem.

7 §

Bevaring av uppgifter

Skyldigheten enligt 3 § 1 mom. att lämna uppgifter omfattar all information om finansiella förbindelser som avses i denna lag under fem år efter utgången av den räkenskapsperiod då de allmänna medlen tillfördes det offentliga företaget. Om medlen används under en senare räkenskapsperiod, skall de fem åren dock räknas från utgången av den sistnämnda räkenskapsperioden.

I fråga om bevaringen av de uppgifter som omfattas av skyldigheten att lämna uppgifter enligt 3 § 2 mom. gäller vad som bestäms om förvaringen av bokföringsmaterial beträffande det företag som är skyldigt att ha separat redovisning.

8 §

Insamlande av uppgifter

Varje ministerium ansvarar i fråga om de offentliga företagen inom ministeriets förvaltningsområde för insamlandet av uppgifter enligt 3 § 1 mom. och för att dessa uppgifter hålls tillgängliga. För att uppgifter om finansiella förbindelser mellan andra offentliga samfund och offentliga företag insamlas och hålls tillgängliga svarar dessutom i fråga om kommuner och samkommuner inrikesministeriet, i fråga om evangelisk-lutherska kyrkan, ortodoxa kyrkosamfundet och deras församlingar undervisningsministeriet, i fråga om Folkpensionsanstalten social- och hälsovårdsministeriet och i fråga om Finlands Bank finansministeriet. Offentliga företag och offentliga samfund är skyldiga att till det behöriga ministeriet eller till av detta förordnade myndigheter överlåta de uppgifter, handlingar eller andra utredningar enligt denna lag som behövs för fullgörande av ett åliggande enligt denna lag.

Varje ministerium eller annat offentligt samfund som nämns i 1 mom. ansvarar för informationen och anvisningarna om sammanställningen av uppgifter enligt 3 § 2 mom. för de företags del som det har beviljat särskilda eller exklusiva rättigheter eller anförtrott att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse. För sammanställningen och tillhandahållandet av uppgifterna ansvarar varje företag som är skyldigt att ha separat redovisning. Företagen är skyldiga att på begäran överlåta uppgifter, handlingar och andra utredningar som avses i denna lag till det behöriga ministeriet eller till de myndigheter som ministeriet har förordnat.

9 §

Årsrapporterna från offentliga industriföretag

Sådan finansiell information som förutsätts i 1993 års ändring av direktivet om insyn skall tillställas Europeiska gemenskapernas kommission årligen så som närmare bestäms i direktivet. Kommissionen skall också tillställas alla

kompletterande uppgifter som den betraktar som nödvändiga för en grundlig bedömning av den erhållna informationen.

Kommissionen skall senast den 31 mars varje år tillställas en förteckning över de offentliga industriföretag som omfattas av skyldigheten att lämna upplysningar och deras omsättning. Varje ministerium inlämnar de uppgifter som skall ingå i förteckningen till handels- och industriministeriet.

Den årliga information som avses i 1 mom. tillställs kommissionen inom 14 vardagar efter det att det aktuella offentliga företags bokslut har offentliggjorts. I alla händelser, och särskilt i fråga om företag som inte offentliggör sitt bokslut, skall den information som krävs tillställas kommissionen inom nio månader efter utgången av företags räkenskapsperiod.

Ministerierna skall tillställa handels- och industriministeriet informationen i så god tid att den kan vidarebefordras till kommissionen inom den tidsfrist som föreskrivs i denna paragraf.

10 §

Rätt att få och att lämna ut uppgifter

Utan hinder av bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) eller i någon annan lag har

ministerier och andra myndigheter rätt att av företag få i denna lag avsedda uppgifter för fullgörande av ett åliggande enligt denna lag. I fråga om offentlighet för evangelisk-lutherska kyrkans och dess församlingars handlingar gäller vad som särskilt bestäms i kyrkolagen (1054/1993).

Utan hinder av bestämmelserna om sekretess har det behöriga ministeriet rätt att lämna ut uppgifter som det tagit del av enligt denna lag till Europeiska gemenskapernas kommission i den omfattning som skyldigheten att medge insyn enligt denna lag förutsätter.

11 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen den 12 februari 1993 om skyldighet att lämna uppgifter om vissa offentliga företag (183/1993) jämte ändringar.

Bestämmelserna om separat redovisning i denna lag tillämpas dock första gången på bokföringen för den räkenskapsperiod som börjar den 1 januari 2004 eller därefter.

Helsingfors den 26 november 2002
